

Meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Ved Statens Planteavlsudvalg.

59. Meddelelse.

Udsendt den 22. Januar 1915.

Forsøg med forskellig Saatid for Sukkerroer 1908—1913.

Forsøget er udført paa Forsøgsarealet ved Abed Planteavlsstation paa Lolland i Aarene 1908—1913. Jorden er Ler-
muld med Lerunderlag. Forfrugten har hvert Aar været Hvede.

Kun i 4 af de nævnte Aar kunde Saaning udføres saa tidligt som 10. April. De senere Saaninger er udførte plan-
mæssigt.

Af de 4 Saatider: 10. April, 22. April, 4. Maj og 16. Maj har Saatiden 10. April givet lidt mindre Udbytte end 22. April, medens denne Saadato har givet henholdsvis 26 og 63 Centner Røer mere pr. Td. Ld. end de 2 senere Saaninger. Antallet af Stokløbere er ofte meget stort ved Saaning 10. April.

Sukkerudbyttet pr. Td. Ld. har i det hele stillet sig om-
trent som Roendbyttet.

Den sikreste og bedste Saadato har i Forsøget været 22. April. Væsentlig tidligere Saaning har, for saa vidt den kunde udføres, givet noget vekslende Resultat. Væsentlig sildigere Saaning har i alle Tilfælde givet mindre Udbytte.

Det maa herefter tilraades, naar Vejrforholdene til-
lader det, at bearbejde Roejorden saaledes efter Midten af April, at man kan saa Sukkerroerne i Ugen fra og med 20. April.

I nordligere, sukkerroedyrkende Egne falder den bedste Saatid muligvis nogle faa Dage senere.

Udførlig Beretning om Forsøgene findes i Tidsskrift for Planteavl, 21. Bind, Side 728 og følg.

Bilag til 59. Meddelelse.

Forsøg med forskellig Saatid for Sukkerroer 1908—1913.
(Middeltal.)

Saadato	Centner pr. Td. Ld.		Sukkerprocent	Antal Stokløbere (Procent)
	Roer	Sukker		
10. April.....	402	74	18.4	10.7
22. —	404	74	18.2	2.0
4. Maj.....	378	71	18.7	0.8
16. —	341	63	18.4	0.1

60. Meddelelse.

Udsendt den 19. Februar 1915.

Bagning af Brød af forskellig Rug.

Foranlediget ved hyppige Klager, særlig fra Møllere og Bagere, over Petkus-Rugen som Brødrug har Statens Forsøgs-virksomhed ladet udføre Forsøg med Bagning af Brød af denne Rugsort og til Sammenligning hermed af Brattingsborg-Rug (Bretagne-Rug), der altid har været anset som god Brødrug. Forsøgene havde til Formaal at undersøge, hvorvidt der var nogen paaviselig Forskel paa de to Rugsorters Værdi som Brødkorn og, i bekræftende Fald, om muligt tillige at paavise Aarsagen til en saadan Forskel.

I ydre Henseende er de to Rugsorters Kærne ret forskellig: Brattingsborg-Rugens Kærne er lille og mørk og af høj hollandsk Vægt, medens Petkus-Rugen har en stor og lys Kærne og lav hollandsk Vægt, sædvanlig 3 à 4 Pund lavere end Brattingsborg-Rugens.

Da det kunde formodes, at Rugens Modnings- og Tørhedsgrad kunde have Indflydelse paa dens Anvendelighed til Brød, blev hver af de to Sorter høstet baade i knap moden og i fuldmoden Tilstand. De saaledes tilvejebragte 4 Hold Rug blev kørt ind i ikke stærkt tør Tilstand og straks tærskede. Halvdelen af hvert Hold blev uden yderligere Behandling magasineret til Brug ved Forsøgene, medens den anden Halvdel blev underkastet Eftertørring paa Tørreapparat.

Der benyttedes saaledes følgende Materiale til Bagningsforsøgene:

- 1) Brattingsborg-Rug, knap moden, Vandindhold ca. 16 pCt., holl. Vægt ca. 121 Pd.;
- 2) samme Rug og samme Modningsgrad, tørret til ca. 9 pCt. Vandindhold, holl. Vægt 124 Pd.;
- 3) samme Rug, fuldmoden, Vandindhold ca. 18 pCt., holl. Vægt 118 Pd.;
- 4) samme Rug og samme Modningsgrad, tørret til ca. 10 pCt. Vandindhold, holl. Vægt 124 Pd.;
- 5) Petkus-Rug, knap moden, Vandindhold 17 pCt., holl. Vægt 117 Pd.;
- 6) samme Rug, samme Modningsgrad, tørret til $9\frac{1}{2}$ pCt. Vandindhold, holl. Vægt 120 Pd.;
- 7) samme Rug, fuldmoden, Vandindhold 18 pCt., holl. Vægt 117 Pd.;
- 8) samme Rug, samme Modningsgrad, tørret til $9\frac{1}{2}$ pCt. Vandindhold, holl. Vægt 120 Pd.

Rugen var avlet paa Lyngby Forsøgsstations Mark. Eftertørringen udførtes paa Danske Landboforeningers Frøforsynings Tørreri i Roskilde. Formalingen foretoges paa Lyngby Mølle. Bagningen udførtes i Schulstad & Ludvigsens Brødfabrik i København og foretoges efter en ensartet Plan baade i Oktober, Januar og Maj, hver Gang med alle ovennævnte 8 Hold Rug. De fremstillede Brød havde en Vægt af 4 Pd. og tilvirkedes af usigtet Mel (»Grovrød«).

Paa Grundlag af de foretagne Bedømmelser og Laboratorieundersøgelser af Brødet kan de ved Forsøgene opnaaede Hovedresultater udtrykkes saaledes:

1. Af samtlige 8 Hold Rug fremstilledes særdeles godt Brød uden væsentlig Forskel efter Raamaterialets Beskaffenhed.

2. Med samme Vandindhold i Rugen havde Forskellen i hollandsk Vægt ingen Indflydelse, hverken paa Brødets Godhed eller paa Brødmængden pr. Vægtenhed af Rug.

3. Melet af de stærkt tørrede Rugprøver optog ved Tilberedningen af Dejgen omtrent saa meget mere Vand end Melet af de ikke eftertørrede Prøver, som svarede til det ved Eftertørringen bortgaaede Vand.

4. Eftertørring af Rugen havde ingen gavnlige Indflydelse paa Brødet; snarere gav Eftertørringen Brødet en lidt forøget Tilbøjelighed til at smuldre.

5. Vandindholdet i det friskbagte Brød var i samtlige Tilfælde paa det nærmeste lige stort, nemlig 36 à 37 pCt.

6. Efter Overvintring med et Vandindhold af 16 à 18 pCt. gav Rugen endnu i Slutningen af Maj Maa-
ned godt og velsmagende Brød.

Forsøgene viser saaledes, at der ved de anvendte Fremgangsmaader har kunnet fremstilles særdeles godt Brød af dansk Rug, at Petkus-Rugen har givet lige saa godt Brød som Brattingsborg-Rugen, og at samme Vægt af Mel har givet samme Brødudbytte af begge Rugsorter, naar Rugens Tørhedsgrad var den samme.

Det fremgaar endvidere af Forsøgene, at Petkus-Rugen i alle Tilfælde er af lavere hollandsk Vægt end Brattingsborg-Rugen, naar Tørhedsgraden (Vandindholdet) er den samme, men tillige, at denne Rumvægtsforskel ved de i Forsøget anvendte Fremgangsmaader og inden for de for Forsøget givne Rammer ikke har haft nogen paaviselig Indflydelse paa Rugens Værdi som Brødrug, hverken i kvalitativ eller i kvantitativ Henseende.

Den almindelig udbredte Mening, at Petkus-Rug ikke skulde være vel egnet som Brødrug, hidrører formentlig bl. a. dels fra, at den til Fremstilling af Sigtebrød synes at give mindre Sigtemel og mere Klid end f. Eks. Brattingsborg-Rug, dels fra, at man har været tilbøjelig til af den forholdsvis lave hollandske Vægt at drage den Slutning, at den var mindre god Brødrug.

61. Meddelelse.

Udsendt den 26. Marts 1915.

Forsøg med Udtynding af Rødfrugter.

Forsøget er udført i 1910—1913 med Runkelroer og Kaalroer i Vestjylland paa 3 Gaarde under de bevægelige Rodfrugtforsøg og med Turnips paa Forsøgsstationen ved Studsgaard. Formaalet var at undersøge, hvor stort Merudbytte der kunde opnaas, naar der ved Udtyndingen blev udvalgt den største og kraftigste Plante, medens Resten blev fjærnet. Til Sammenligning blev Udtyndingen i andre Parceller udført paa den Maade, at en middelkraftig Plante blev bibeholdt, idet man kan gaa ud fra, at det, naar der intet Udvalg foretages ved Udtyndingen, vil blive Planter af middel Beskaffenhed, der bliver staaende.

Merudbyttet ved Udtynding til den kraftigste Plante viste sig gennemsnitlig at være ved en Afgrøde af

- 95.0 hkg Tørstof pr. ha, for Runkelroer 5.3 hkg Tørstof,
altsaa ca. 5 pCt. af hele Afgrøden,
- 84.6 hkg Tørstof pr. ha, for Kaalroer 11.2 hkg Tørstof,
altsaa ca. 13 pCt. af hele Afgrøden,
- 40.7 hkg Tørstof pr. ha, for Turnips 3.3 hkg Tørstof,
altsaa ca. 8 pCt. af hele Afgrøden.

Det er saaledes et ret betydeligt Merudbytte, der kan opnaas ved en omhyggelig udført Udtynding, og heri ligger en Opfordring til at foretage Udtyndingen med særlig Omhu.

Udførlig Beretning om Forsøgene findes Side 103 og følg.